

Národné podnikateľské ceny za životné prostredie v SR 2011 získali veľké firmy

3. ročník súťaže o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR vyhlásil ASPEK – Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR v rámci programu konferencie Priemyselné emisie. Záštitu nad súťažou prevzal minister životného prostredia SR József Nagy.

RNDr. Branislav Cimerman, štátny tajomník MŽP SR odovzdáva diplom za 2. miesto v kategórii Manažérstvo zástupkyňi VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., Mgr. Michaela Ploszekovej

Ocenení účastníci súťaže v kategórii PROCES

Člen Prezídia ASPEK, Ing. Rastislav Januščík, blahoželá zástupcom Slovenského plynárenského priemyslu, a. s., Mgr. Róbertovi Kopnému a Ing. Eve Gulikovej za 1. miesto v kategórii Manažérstvo

Cieľom súťaže je vyzdvihnúť zodpovedný prístup k riešeniu environmentálnych vplyvov podnikateľských činností a podporiť aktivity podnikateľských subjektov, ktoré si uvedomujú svoju zodpovednosť nielen voči súčasným, ale aj budúci generáciám a svojimi činmi výrazne prispievajú k zníženiu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Prihlásené subjekty tohto ročníka národnej súťaže sú dôkazom toho, že aj napriek nepriaznivým ekonomickým podmienkam má podniková sféra záujem riešiť environmentálne vplyvy svojich činností.

Podnikateľské subjekty mali aj v tomto ročníku súťaže možnosť prihlásiť svoje environmentálne aktivity do štyroch kategórií: manažérstvo, produkt, proces a medzinárodná spolupráca. O výsledkoch súťaže rozhodla nezávislá 10-členná hodnotiacia komisia zložená z významných odborníkov v oblasti životného prostredia (exministri životného prostredia, zástupcovia MŽP SR, MH SR, akademickej obce, SAŽP, auditorskej inštitúcie, nezávislého odborného subjektu a odbornej publicistiky). Slávnostné vyhlásenie výsledkov a odovzdávanie ocenení sa uskutočnilo 8. októbra 2011 v Liptovskom Jáne v rámci programu 43. konferencie vodohospodárov v priemysle, za účasti štátneho tajomníka MŽP SR Branislava Cimermana.

Výsledky

Kategória A – MANAŽÉRSTVO

1. miesto – **NÁRODNÚ CENU** získal Slovenský plynárenský priemysel, a. s., za projekt: Zriadenie a financovanie aktivít EkoFondu, neinvestičného fondu, vytvárajúceho podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti prostredníctvom úspor energie a podpory progresívnych technológií jej využitia.
2. miesto – **VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.**, za projekt: Implementácia environmentálneho manažérstva a ochrany životného prostredia do výrobného systému VW SK.
3. miesto a osobitné ocenenie hodnotiacej komisie súťaže k téme „Podnikanie a biodiverzita“ – Slovenské elektrárne, a. s., za projekt: Podpora a rozvoj biodiverzity v Tatranskom národnom parku.

Kategória B – PRODUKT

1. miesto – **NÁRODNÚ CENU** získali Slovenské elektrárne, a. s., za projekt: Energetická sebestačnosť pre Téryho chatu.
2. miesto – **Vetropack Nemšová, s. r. o.**, za projekt: Separácia, triedenie a recyklácia odpadového skla.

Kategória C – PROCES

1. miesto – **NÁRODNÚ CENU** získali ZSNP, a. s., za projekt: Sanácia odkaliska Kalové pole ZSNP, a. s., Žiar nad Hronom
2. miesto – **Holcim (Slovensko), a. s.**, za projekt: ReduDust – inovatívna technológia zo Slovenska pre zhodnocovanie alternatívnych palív v cementárňach na celom svete.
3. miesto – **ROKOSAN, s. r. o.**, za projekt: Proces zneškodňovania a zhodnocovania nebezpečného živočíšneho odpadu (hydínového peria) do podoby obchodovateľného ekoprojektu – organického hnojiva.

Súťaž nadväzuje na významnú európsku súťaž *European Business Awards for the Environment (EBAE)*, ktorú každé dva roky vyhlasuje Európska komisia už od roku 1987. Slovenská republika sa do súťaže po prvýkrát zapojila až v roku 2007 na základe ponuky Európskej komisie. ASPEK je vyhlasovateľom a administrátorom národnej súťaže a zároveň zabezpečuje funkciu národného koordinátora vo vzťahu k európskej súťaži. Kritéria národnej a európskej súťaže sú v plnej miere kompatibilné. Európskej súťaže sa môžu zúčastniť len tie podnikateľské subjekty, ktoré úspešne v národnom kole na prvých troch miestach, alebo získali špeciálne ocenenie hodnotiacej komisie. Možnosť uchádzať sa o európske kolo súťaže využili ocenení národnej súťaže aj v tomto ročníku. Po prvýkrát v roku 2012 môžu súťažiaci získať v európskej súťaži aj špeciálne ocenenie v kategórii „podnikanie a biodiverzita“. Táto cena sa bude udeľovať za významné úspechy pri riešení dosahov priemyselných činností na biodiverzitu a v podpore prírodných ekosystémov.

Mgr. Ivana Mihočková Biznárová
ASPEK – Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku, Bratislava

Ocenenie pre Nadáciu Ekopolis

V Bratislave sa 30. novembra 2011 konal slávnostný večer k 20. výročiu Nadácie Ekopolis. Oslavy predchádzal zaujímavý seminár pod názvom Mesto v krajine, ľudia v meste. Súčasťou oslavy bolo aj predstavenie ocenenia medzinárodnej poroty Landscape Award of the Council of Europe 2011, ktoré nadácia získala za grantové programy podporujúce miestne komunity a dlhodobý prínos pre krajinu. Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutočnilo v októbri v portugalskej Evore. Ocenenie z rúk riaditeľky odboru Kultúrneho dedičstva, krajiny a územného plánovania Rady Európy Maguelonne Dejeant-Pons prevzal za Nadáciu Ekopolis jej riaditeľ Peter Medveď.

K udeleniu ceny a 20. výročiu založenia nadácie počas slávnostného večera zblahoževali aj splnomocnenec vlády SR pre občiansku spoločnosť Filip Vagač, Paulína Mišíková, členka predsedníctva Riadiaceho výboru Rady Európy pre kultúrne dedičstvo a krajinu, ako aj Juraj Mesík, zakladateľ nadácie a člen správnej rady.

„Som veľmi rád, že naša pomoc miestnym komunitám pri starostlivosti o krajinu získala cenu poroty Rady Európy. Je pre nás veľkým povzbuđením a dôkazom, že lokálne projekty, často založené na entuziazme a práci dobrovoľníkov, majú reálny dopad na obraz krajiny a robia nám dobré meno v celoeurópskom meradle,“ povedal Peter Medveď.

Slávnostného večera, ktorý sa konal vo Vodárenskom múzeu, sa zúčastnili členovia správnej rady nadácie, poradných výborov, partneri a spolupracovníci z organizácií 3. sektora, korporátni partneri, súčasní aj bývalí zamestnanci nadácie, grantisti, jej priatelia a priaznivci.

Príbeh európskej Ceny za krajinu

Už v novembri 2010 získala Nadácia Ekopolis Cenu Slovenskej republiky za krajinu za Projekt trvalej starostlivosti o krajinu prostredníctvom grantových programov. S projektom, ktorého súčasťou bolo nominačné video o programoch nadácie, postúpila do medzinárodnej súťaže Rady Európy a reprezentovala Slovensko.

Cena za krajinu je motivačným nástrojom pre podporu starostlivosti o všetky typy krajiny a ocenením snáh o napĺňanie spoločných cieľov v procese implementá-

cie Európskeho dohovoru o krajine. Udeľuje sa na podporu prezentácie úspešných aktivít smerujúcich k ochrane, manažmentu a plánovaniu krajiny. Oprávnenými kandidátmi na udelenie ceny sú miestne a regionálne samosprávy, združenia miestnych a regionálnych samospráv, cezhraničné združenia miestnych a regionálnych samospráv spoločne spravujúce krajinu a mimovládne organizácie.

Hlavnú Cenu Rady Európy za krajinu, ktorá sa udeľuje každé dva roky, získalo spomedzi 14 prihlásených krajín talianske mesto Carbonia. Ďalšie ocenenia poroty získali: Región Katalánia a Katalánske krajinné observatórium, Španielsko a Durham Heritage Coast Partnership, Veľká Británia.

Zdroj: Ekopolis

Na snímke zo slávnostného večera sprava Pavlína Mišíková, členka predsedníctva Riadiaceho výboru Rady Európy pre kultúrne dedičstvo a krajinu, Filip Vagač, splnomocnenec vlády SR pre občiansku spoločnosť a Peter Medveď, riaditeľ Nadácie Ekopolis

Dedinou roka 2011 je najmladšia oravská obec

V Oravskej Lesnej sa 24. novembra 2011 uskutočnilo slávnostné odovzdávanie cien súťaže o titul Dedinu roka 2011, ktorý získala práve táto obec. Oravská Lesná sa prezentovala ako veľmi srdečný a prajný hosťiteľ a ponúkla svojim hosťom to najlepšie zo svojho chotára, vrátane tradičnej kultúry.

Slávnostného podujatia sa zúčastnili zástupcovia organizátorov súťaže (Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia, Spolok pre obnovu dediny a Združenie miest a obcí Slovenska), generálneho partnera a spoluorganizátora súťaže (COOP Jednota Slovensko, spotrebné družstvo), zástupcovia partnerských organizácií, zástupcovia ocenených obcí a, samozrejme, obyvatelia Dedinu roka 2011 Oravskej Lesnej. Obec bude na budúci rok reprezentovať Slovenskú republiku v európskej súťaži o Európsku cenu obnovy dediny, ktorú od roku 1990 vyhlasuje Európske pracovné spoločenstvo pre rozvoj vidieka a obnovu dediny so sídlom vo Viedni (ARGE).

Najmladšia obec Oravy – Oravská Lesná (vznik obce sa datuje v roku 1731) leží na severozápade krajiny v prekrásnom prostredí Slovenských Beskyd a Paráčskej Magury, v CHKO Horná Orava. Oravská Lesná je aj najchladnejšou obcou Slovenska, s priemernou ročnou teplotou 4,6 °C. Sneh sa tu drží od októbra do marca, až 119 dní v roku. Jedinečná krajina a drsné prírodné podmienky stmelili obyvateľov Oravskej Lesnej do životaschopného a rozvíjajúceho sa celku, ktorý sa nespolieha len na pomoc zvonku. Vlastnými silami mení rozľahlá horská obec hendikep najchladnejšej časti Slovenska na svoj benefit, z ktorého ťaží pri rozvoji rešpektujúcom krajinu a životné prostredie. Obec je výnimočná schopnosťou spojiť sily a prostriedky všetkých

obyvateľov, podnikateľov, spolkov a organizácií pri tvorbe materiálnych a kultúrno-spoločenských hodnôt. K zvyšovaniu kvality života, vzdelanostnej úrovne, sociálnych služieb, udržiavaniu tradícií, kultúry, športu a rozvoju moderného priemyslu aj celoročného cestovného ruchu využíva svoje historické, kultúrne a prírodné zdroje, tradičné, moderné i inovatívne technológie. (gudz)

Ocenené obce

Dedina roka 2011: Oravská Lesná (okres Námestovo)

2. miesto: Pruské (okres Ilava)

3. miesto: Hervartov (okres Bardejov)

Ďalšie ocenenia v kategóriách:

Dedina ako hospodár: Cigel' (okres Prievidza)

Dedina ako klenotnica: Heľpa (okres Brezno)

Dedina ako pospolitosť: Bajany (okres Michalovce) a Milkušovce (okres Prešov)

Dedina ako partner: Jasenica (okres Považská Bystrica)

Dedina ako hosťiteľ: Valča (okres Martin)

Dedina ako záhrada: Horný Hričov (okres Žilina)

Mimoriadna cena: Pavlovce nad Uhom (okres Michalovce) za príkladné spolužitie a dosiahnutie vysokej kvality života obyvateľov obce s väčšinovým podielom rómskeho etnika

Internetové hlasovanie: vyhrala obec Heľpa (okres Brezno)

V Maďarsku dokončili revitalizáciu dunajského ramena Százazerdei

Rieka Dunaj predstavuje prirodzenú hranicu Slovenska a Maďarska a súčasne vytvára prepojenie oboch štátov v podobe spoločného a v Európe unikátneho prírodného bohatstva – vnútrozemskej delty Dunaja. V rámci medzinárodného projektu LIFE Ochrana vtáctva Podunajska štátne a mimovládne organizácie spolu s vedcami spolupracujú na zlepšení stavu prírodného prostredia narušeného ľudskou činnosťou. Výsledkom tejto spolupráce je aj slávnostné napustenie revitalizovanej ramennej sústavy Százazerdei v celkovej dĺžke 1,2 km, ktoré sa uskutočnilo 21. novembra 2011 v blízkosti obce Dunakiliti.

Túto významnú a súčasne náročnú aktivitu realizoval maďarský partner projektu – Severodunajské riaditeľstvo životného prostredia a vôd (EDUKÖVIZIG). Riaditeľ spoločnosti Emil Janák pri tejto príležitosti povedal: „Keď nás slovenská strana požiadala o spoluprácu, boli sme radi, pretože ochranu vtáctva danej oblasti považujeme za dôležitú. Na tomto mieste kedysi existovalo živé rameno, ktoré však ľudským zásahom stratilo kontakt s korytom Dunaja, čo výrazne ovplyvnilo celú oblasť. Dnes vrátíme tomuto územiu vodu, čím vytvoríme vhodné podmienky pre mnohé druhy vtákov, ktoré tu znova nájdu svoj domov.“

Predseda BROZ a manažér projektu Tomáš Kušík oboznámil prítomných s hlavnými cieľmi projektu, medzi ktoré patria okrem revitalizácií, resp. sprietočňovania dunajských ramien aj obnova vodného režimu mokradí, vybudovanie rybovodov, obnova nižších lúk, vysádzanie pôvodných druhov drevín v lužných lesoch a obnova hniezdných biotopov kolmých riečnych brehov. Súčasnou zdôraznil význam spolupráce v rámci prebiehajúcich a pripravovaných projektov: „Počas príprav a komunikácie s maďarskou stranou sme našli mnohé spoločné témy, ktorým by sme sa chceli aj naďalej venovať. BROZ vidí veľký priestor pre budúce spoločné aktivity.“

Obnovenie riečného ramena pozitívne hodnotia aj miestni obyvatelia. „Okrem toho, že mnohí si pamätajú, ako oblasť vyzerala pred vysušením pôvodného ramena, vzniklo tu viacero pracovných miest, z čoho sa veľmi tešíme,“ povedal István Krankovics, majiteľ spoločnosti, ktorá realizovala potrebné práce priamo v teréne.

Podobné práce sú naplánované v roku 2012 aj na Slovensku. BROZ a Vodohospodárska výstavba, š. p., by mali v rámci projektu Ochrana vtáctva Podunajska realizovať obnovu vodného režimu Medvedovského a Veľkolélskeho ramena.

Zdroj: BROZ

Vzácná mäsožravá rastlina vo Zvolenskej kotline

Reč je o rosičke okrúhlostej, prastarej liečivej rastline, ktorá získava živiny chytaním drobných bezstavovcov – keďže sa často vyskytuje v rašeliniskách a v pôdach s nedostatkom živín. Na zlepšení jej podmienok v oblasti stredného Slovenska sa podieľali ochranári z rezortnej organizácie Ministerstva životného prostredia SR – Štátnej ochrany prírody SR. Tí v uplynulých dňoch odstraňovali výmladky jelší na rašeliniskách, lúkach a brehoch stojatých vôd. Ide o prísne chránenú rastlinu, za ktorej odtrhnutie alebo poškodenie hrozí pokuta až do výšky skoro 10 tis. €.

Jej domovom je prírodná rezervácia Jelšovec, nachádzajúca sa v Banskobystrickom kraji s výmerou 5,56 ha. Na jej území platí štvrtý stupeň ochrany. Reprezentuje zachovanú ukážku podhorských lužných lesov s močiarňami ekosystémami (rašeliniská, mokrade), s početným zastúpením chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Využíva sa napríklad pri ochoreniach dýchacích ciest a úpornom kašli alebo na farmaceutické účely.

Zdroj: MŽP SR